

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 54/2010-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti R., a. s., B., právne zastúpenej advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti R., a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. mája 2009 doručená sťažnosť spoločnosti R., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 ústavy a čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009. Sťažovateľ žiadal vydať tento nález:

„1. Krajský súd v Bratislave rozsudkom sp. zn. 9 Co 108/2008 zo dňa 22.01.2009 porušil

1.1. právo sťažovateľa na slobodu prejavu a právo na informácie zaručené čl. 26 ods.1, 2 a 4 Ústavy SR a čl. 10 ods. 1, 2 Dohovoru o ochranu ľudských práv a základných slobôd,

1.2. právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces zaručené v čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochranu ľudských práv a základných slobôd.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 108/2008 zo dňa 22.01.2009 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti a pripojeného súdneho spisu Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 C 157/2006, proti sťažovateľovi, ktorý je vydavateľom denníka N., sa domáhala Z. H. (ďalej len „žalobkyňa“) vydania rozsudku, ktorým súd uloží sťažovateľovi v stanovenej lehote a stanoveným spôsobom uverejniť v denníku N. ospravedlnenie (*«Ospravedlnenie pani Z. H. Dňa 29.12.2005 sme uverejnili článok z názvom „Z. H.: Chcú ma zničiť!“ s nadtitulkom „Populárnu moderátorku vraj prichytili pri krádeži v nákupnom centre“, ktorý obsahoval tvrdenia, že pani Z. H. je kleptomanka, že ju mal prichytiť člen súkromnej bezpečnostnej služby pri krádeži parfumu, ale vraj sa dohodli, že takže sa ani polícia nevolala. Pani Z. H. mala denníku N. poskytnúť interview. Odporca sa ospravedľňuje za informácie uvedené v predmetnom článku, tieto nie sú pravdivé. Pani Z. H. denníku N. nikdy neposkytla interview, ktoré by obsahovalo tzv. citované vyjadrenia. Pani Z. H. sa ospravedľňujeme za uverejnenie článku bez jej predchádzajúceho súhlasu z dôvodu, že konanie uvedené v danom článku odporuje jej vnútornému presvedčeniu, čím sme neoprávnene zasiahli do jej občianskej cti a ľudskej*

dôstojnosti.»), zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch 500 000 Sk a nahradiť trovy konania.

Sťažovateľ uverejnil v ním vydávanom denníku N. 29. decembra 2005 v rubrike Prominenti na s. 20 článok s titulkom „Z. H.: Chcú ma zničiť!“ a s nadtitulkom „Populárnu moderátorku vraj prichytili pri krádeži v nákupnom centre“. Článok zaberá takmer celú stranu č. 20 vydania denníka z 29. decembra 2005, bol doplnený neutrálnou fotografiou žalobkyne a text článku znel takto:

«B. - Je Z. H. (30) kleptomanka? Alebo sa jej ktosi pokúša ublížiť? Na verejnosť totiž prenikli informácie o tom, že plavovlasú moderátorku... večerného spravodajstva nedávno pristihli pri krádeži vo veľkom... nákupnom centre!

„Nikdy v živote som nič neukradla a ani by mi to nenapadlo! Táto informácia sa objavuje pravidelne a preto som si istá, že tým sledujú niečo proti mne,“ zúri sympatická blondínka. Náš zdroj však tvrdí opak: „Určite to bola Z. H.! Prichytil ju člen súkromnej bezpečnostnej služby pri krádeži parfumu, ale vraj sa dohodli, takže sa ani polícia nevolala.“ Z. je presvedčená, že za touto informáciou stojí niekto, kto ju chce zdiskreditovať. „Chcú ma zničiť! Nemám predstavu, komu môžem prekážať a rovnako nechápem, prečo to robia takto zákerne,“ narieka. „Musela by som byť nadrogovaná, alebo opitá, aby som také niečo spravila. Alebo by som musela byť kleptomanka, čo tiež nie som.“

Z. je rozhodnutá ísť si situáciu vysvetliť priamo do predajne, kde sa incident udial. V opačnom prípade vraj zváži podanie trestného oznámenia na neznámeho páchatel'a. „A potom bude vojna!“ zastrája sa nahnevaná moderátorka.»

Pod textom článku bolo uvedené: *«T. H., Foto anc“. Pri fotografii žalobkyne bola uverejnená popíska „Moderátorka nevie, kto stojí za ohováraním.»*

Žalobkyňa tvrdila, že obsah článku sa nezakladá na pravde, difamujúcim spôsobom zasahuje do jej cti a dôstojnosti, nikdy neposkytla sťažovateľovi interview, ktoré by obsahovalo citované vyjadrenia, ktoré jej sťažovateľ pripísal v texte článku, tvrdenia sťažovateľa sú vymyslené, spájať žalobkyňu s označením „kleptomanka“ nemá v ničom oporu. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že jej česť a dôstojnosť bola uverejnením tohto článku znížená v značnej miere, najmä preto, že denník sťažovateľa je denníkom celoštátnym, najčítanejším, zásah mal preto širokú publicitu. Poukázala i na to, že s autorom článku sa pred uverejnením článku nestretla, neposkytla mu rozhovor ani telefonicky či

inak, výroky, ktoré sú jej pripisované v článku, nevyslovila. S autorom článku sa stretla dávno predtým, ako tento článok vyšiel, avšak pri tomto stretnutí išlo o článok do rubriky denníka sťažovateľa „*Moja naj...*“. Po publikovaní článku žalobkyňa článok ukázala na pracovisku (v tom čase pracovala ako moderátorka hlavnej spravodajskej relácie televízie...) šéfredaktor redakcie spravodajstva televízie... R. K. a z jeho správania (ako aj zo správania iných jej kolegov – napr. D. L., B. O.) vycítila, že článok uverili, nebavili sa s ňou, členovia manažmentu Televízie... sa následne ju pokúsili preložiť z moderovania večerného spravodajstva do inej relácie (Črepiny plus), čo žalobkyňa odmietla, a napokon došlo k dohode o skončení jej pracovného pomeru s Televíziou... Navyše, v januári 2006 mala žalobkyňa moderovať dva plesy a jeden večierok podľa skoršej dohody s ich organizátormi, avšak títo od dohody odstúpili s ohľadom na obsah uverejneného článku. Po uverejnení článku pocítila žalobkyňa zdravotné problémy, diagnostikovali u nej ochorenie – syndróm chronickej únavy, článok hlboko zasiahol aj jej rodičov a starú matku, ktorí o žalobkyňu zapochybovali, lebo uveria všetkému, čo si v novinách prečítajú.

Sťažovateľ žiadal žalobu zamietnuť. Poukazoval na to, že v tejto veci neboli splnené podmienky vzniku zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti žalobkyne, a to preto, že zásah jednak nebol neoprávnený a jednak nebol objektívne spôsobilý negatívne zasiahnuť do osobnosti žalobkyne. Autor článku po získaní informácie o incidente v nákupnom centre, ktoré už prenikli aj na verejnosť, kontaktoval žalobkyňu, ktorá mu potvrdila, že o šírení takýchto informácií má vedomosť, na základe rozhovoru s ňou spracoval text článku, pred uverejnením článku jeho obsah konzultoval so žalobkyňou s kladným výsledkom, všetky citácie žalobkyne sú autentické a žalobkyňa ich vyslovila. Navyše žalobkyňa sa domáha ochrany svojej osobnosti s podstatným časovým odstupom od uverejnenia článku (článok uverejnený 29. decembra 2005, žalobkyňa sa u sťažovateľa po prvý raz domáhala ochrany svojej osobnosti 19. júla 2006, žaloba podaná 9. augusta 2006) – ak žalobkyňa po tak dlhý čas nekonala, nemohla prežívať ujmu, tobôž ujmu vážnu. Celkové vyznenie článku nie je dehonestujúce voči žalobkyňu, naopak, sťažovateľ jej vlastne poskytol priestor na reakciu vo vzťahu k informáciám šíreným na verejnosti. Článok neobsahuje tvrdenie o tom, že žalobkyňa je kleptoman. Žalobkyňa je osobou verejného záujmu a musí akceptovať väčšiu mieru kritiky ako iní občania.

Okresný súd po vykonaní dokazovania listinnými dôkazmi a výsluchom svedkov T. H. (autor článku), P. F. (redakčný fotograf), B. O. (kolega žalobkyne z pracoviska) vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 15 C 157/2006-157 zo 7. decembra 2007 tak, že:

- Uložil sťažovateľovi uverejniť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku v denníku N. na rovnakom mieste v rubrike PROMINENTI a na rovnakej strane, rovnakým písmom ako pôvodný článok s názvom „Z. H.: Chcú ma zničiť!“, ospravedlnenie žalobkyne tohto znenia:

«Ospravedlnenie pani Z. H.

Dňa 29.12.2005 sme uverejnili článok z názvom „Z. H.: Chcú ma zničiť!“ s nadtitulkom „Populárnu moderátorku vraj prichytili pri krádeži v nákupnom centre“, ktorý obsahoval tvrdenia, že pani Z. H. je kleptomanka, že ju mal prichytiť člen súkromnej bezpečnostnej služby pri krádeži parfumu, ale vraj sa dohodli, že takže sa ani polícia nevolala. Pani Z. H. mala denníku N. poskytnúť interviu. Odporca sa ospravedľňuje za informácie uvedené v predmetnom článku, tieto nie sú pravdivé. Pani Z. H. denníku N. nikdy neposkytla interviu, ktoré by obsahovalo tzv. citované vyjadrenia.»

- Zaviazal sťažovateľa zaplatiť žalobkyne z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 300 000 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

- Zamietol žalobu sťažovateľky o uverejnenie ospravedlnenia v časti „pani Z. H. sa ospravedľujeme za uverejnenie článku bez jej predchádzajúceho súhlasu z dôvodu, že konanie uvedené v danom článku odporuje jej vnútornému presvedčeniu, čím sme neoprávnene zasiahli do jej občianskej cti a ľudskej dôstojnosti“, a v časti o zaplatenie 200 000 Sk.

- Zaviazal sťažovateľa na náhradu trov konania v sume 138 351,50 Sk do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Ako vyplýva z rozsudku okresného súdu, okresný súd považoval za preukázané, že sporný článok bol sťažovateľom uverejnený v ním vydávanom denníku tak, ako to uviedla žalobkyňa. Z potvrdenia klinickej psychologičky PhDr. E. M. zo 4. júna 2007, zistil, že žalobkyňa bola v ambulantnej starostlivosti od februára 2006 do januára 2007 s ochorením „reakcia na stres“, resp. únavový syndróm vyvolaný kumuláciou záťažových faktorov súvisiacich aj s neustálym tlakom novinárov. To, že žalobkyňa mala moderovať v januári 2006 spoločenské akcie, avšak ich organizátori sa po publikovaní článku v denníku

sťažovateľa rozhodli služby žalobkyne nevyužiť, bolo preukázané písomnými potvrdeniami organizátorov týchto spoločenských podujatí, a to S., s. r. o., B., s. r. o., M., s. r. o. Z výtlačku denníka N. okresný súd zistil, že v rubrike denníka sťažovateľa „*Moja naj...*“ bol uverejnený článok venovaný žalobkyňi v marci 2005 a jeho autorom bol P. D. Zo svedeckej výpovede svedka T. H. (autora článku, ktorý bol predmetom konania) okresný súd zistil, že bol zamestnancom sťažovateľa od októbra 2005 do konca roku 2006, článok napísal potom, ako bol do denníka sťažovateľa asi mesiac pred uverejnením článku doručený anonymný mail o tom, že žalobkyňa bola pristihnutá v parfumerii... v nákupnom stredisku... v B. pri krádeži parfumu. Autor článku zistil, že v danom čase parfumeria... v tomto nákupnom stredisku nebola, preto navštívil všetky parfumerie v... a v jednej z nich (ktorej názov si však nepamätal) získal od zamestnanca súkromnej bezpečnostnej služby (ktorého meno ale uviesť nevedel) informáciu o tom, že tento zamestnanec počul informáciu od svojho kolegu, ktorý bol priamo pri tejto udalosti (meno kolegu mu tento zdroj uviesť odmietol). V tejto situácii kontaktoval svedok H. žalobkyňu a dohodol si s ňou stretnutie. K stretnutiu so žalobkyňou došlo asi tri týždne pred uverejnením článku v pizzerii v P., bol pri ňom prítomný aj redakčný fotograf P. F. Autor článku viedol so žalobkyňou rozhovor jednak pre uverejnenie článku v rubrike „*Moje naj...*“ a jednak o krádeži parfumu. Pred publikovaním sporného článku svedok H. článok ešte telefonicky žalobkyňi prečítal a po dohodnutých zmenách bol uverejnený. Článok podľa jeho autora nebol postavený na informácii, že žalobkyňa kradla, ale na tom, že ktosi šíri vo verejnosti takúto informáciu. Svedok P. F. (redakčný fotograf) potvrdil, že v decembri bol pri stretnutí žalobkyne a autora článku v pizzerii v P., avšak v dôsledku toho, že žalobkyňa na stretnutie prišla oblečená športovo, nesúhlasila za týchto okolností s fotografovaním. P. F. potvrdil, že žalobkyňa a autor článku hovorili pri tomto stretnutí aj o tom, že autor článku má informáciu, že žalobkyňa kradla v nejakom obchode parfumu, čo žalobkyňa poprela (na iné otázky autora článku si svedok spomenúť nevedel). Z výpovede svedka B. O. (kolega žalobkyne) okresný súd zistil, že na článok bol upozornený inými kolegami na pracovisku, noviny s článkom išli z ruky do ruky, ľudia boli z článku rozčarovaní, pretože správa vyzerala dôveryhodne. Svedok vzal do úvahy, že článok bol uverejnený v bulvárnom denníku, napriek tomu ho ale posudzoval tak, že ani takýto denník určitú hranicu neprekročí. Po uverejnení článku bol vzťah svedka k žalobkyňi rezervovaný, fakt, že žalobkyňa kradla, sa mu zdal

odsúdeniahodný. Keď sa svedok dozvedel, že žalobkyňa musí odísť z postu moderátorky večerných správ, vyčítal jej, že sa dostala do takýchto problémov, na čo žalobkyňa obsah článku poprela. Šéfredaktor spravodajstva R. K. svedkovi povedal, že žalobkyňa odchádza z postu moderátorky novín... pre negatívnu medializáciu, ktorou ale nebol iba predmetný článok, ale i ďalšia negatívna medializácia.

Na základe takto vykonaného dokazovania okresný súd poukázal na to, že krádež tovaru v obchode je trestným činom alebo priestupkom, teda protiprávnym konaním. Pri informovaní o takomto konaní sa musí rešpektovať prezumpcia nevinoty. Hoci článok neobsahoval jednoznačné tvrdenie o tom, že žalobkyňa kradla tovar v obchodnom dome (uvádzal o nej, že ju „vraj“ prichytili pri krádeži; či že „na verejnosť prenikli informácie“ o tom, že ju pristihli pri krádeži), tento údaj v ňom obsiahnutý bol – bol zakrytý iba takýmito alibistickými formuláciami, ktoré nemôžu sťažovateľa zbaviť zodpovednosti za jeho uverejnenie, keď navyše jeho pravdivosť je zabezpečovaná odkazom na nemenovaný zdroj. Pri opačnom výklade by bolo možné bez zodpovednosti zverejňovať akékoľvek klebety. Sloboda tlače nemá nič spoločné s uverejňovaním pochybných a nepravdivých informácií a prípustná kritika nesleduje hanobenie či šírenie klebiet a škandalizáciu určitej osoby, a to ani v prípade, ak ide o osobu verejného záujmu. Článok podsúva navyše čitateľovi informáciu, že žalobkyňa by mohla byť kleptomankou. Sťažovateľ v konaní nepreukázal, že výroky pripísané žalobkyni v článku skutočne vyslovila (ani výpoveďou autora článku a fotografa). Článok nebol spracovaný s použitím hodnotiacich úsudkov (vecnej kritiky), ale skutkovými tvrdeniami, ktoré nemali objektívnu povahu. V súvislosti s priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyni okresný súd dospel k záveru, že vo výške 300 000 Sk zodpovedala okolnostiam, za ktorých k zásahu došlo, a závažnosti vzniknutej ujmy, pretože k zásahu došlo v periodickej tlači s celoštátnou pôsobnosťou, v denníku s najvyšším nákladom, ktorý má široký vplyv na verejnosť, so značným ohlasom, uverejnenie nepravdivého difamujúceho údaju predstavovalo závažný zásah do osobnosti žalobkyne, ktorý mal navyše značné nepriaznivé následky vzhľadom na postavenie žalobkyne ako osoby verejného záujmu v spoločnosti i rodine. Preto by nepostačujúcim bolo iba zadosťučinenie morálne. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vzal okresný súd do úvahy, že v prípade žalobkyne išlo o verejný spôsob zásahu so širokou publicitou trvajúci dlhšiu dobu, sťažovateľ mal vedomosť

o nevieryhodnosti podkladov o údajnej krádeži, napriek tomu škandalizoval žalobkyňu so zrejším cieľom zvýšiť odber ním vydávaného periodika. Pokiaľ sťažovateľ navrhoval opätovný výsluch svedka H. s odôvodnením, že v jeho výpovedi je rozpor (pokiaľ ide o jeho tvrdenie, že rozhovor so žalobkyňou robil aj pre rubriku „*Moje naj...*“), výsluch neopakoval, pretože nešlo o rozpor vo výpovedi, ale pravdivosť výpovede svedka v tejto časti bola vyvrátená obsahom iného dôkazu – výtlačku denníka N. č. 10/2005 (z marca 2005).

Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 15. februára 2008 odvolanie, ktorým žiadal rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že žaloba sa zamietá. Krajský súd nariadil odvolacie pojednávanie na 22. január 2009 a o podanom odvolaní rozhodol rozsudkom č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009 tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 157/2006-157 zo 7. decembra 2007 ako vecne správny potvrdil a zaviazal sťažovateľa na náhradu trov odvolacieho konania (617,64 €).

Rozsudok okresného súdu č. k. 15 C 157/2006-157 zo 7. decembra 2007 vo výrokoch, ktorými bola sťažovateľovi uložená povinnosť uverejniť ospravedlnenie, zaplatiť z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyňi 300 000 Sk a nahradiť trovy konania v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009, nadobudol právoplatnosť 23. marca 2009.

Sťažovateľ odôvodnil porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru tým, že rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009 bola popretá úloha tlače a jej fungovanie v demokratickej spoločnosti. Keďže nebolo pochybností o tom, že žalobkyňa bola v čase uverejnenia článku osobou verejného záujmu (z čoho vychádzali aj súdy) a svojím konaním pútala záujem verejnosti, mala aj verejnosť právo uverejnené informácie dostať a poznať aj názor žalobkyne na informácie, ktoré sa o nej a o krádeži šírili na verejnosti. Sťažovateľ v článku netvrdí, že žalobkyňa sa krádeže dopustila. Ak sa šírila vo verejnosti určitá informácia (podozrenie), nie je dôvod sa ňou nezaoberať, ak je prezentovaná ako nedokázaná. Ak je raz objektívne dané, že sa o určitej osobe verejného záujmu vo verejnosti šíri určitá informácia, bez ohľadu na to, či je pravdivá, alebo nie, verejnosť má právo poznať stanovisko dotknutej osoby. Chránené slobodou prejavu sú aj informácie šokujúce či znepokojujúce, novinárska sloboda zahŕňa aj určitú mieru prehánania alebo dokonca provokácie. Autor článku potom, ako

získal anonymnú informáciu, overoval ju a potom, ako mu bola potvrdená, kontaktoval žalobkyňu. Nemožno súhlasiť so súdmi, že uverejnené informácie o krádeži boli neoverené. Navyše, autor článku konzultoval jeho obsah so žalobkyňou pred jej uverejnením. Ak okresný súd vychádzal z toho, že klebetu nemožno objektívne vyvracať, ide o logicky rozporné tvrdenie – ak ju nemožno vyvracať, potom nemožno ani dospieť k záveru o jej nepravdivosti; ak takúto informáciu nemožno hodnotiť z hľadiska pravda/nepravda, potom nemohol ani sťažovateľ zasiahnuť do osobnosti žalobkyne šírením nepravdivej informácie. Článok neoznačil žalobkyňu za páchatelku trestného činu (priestupku) a ani za kleptomanku. Naopak, podstatná časť článku obsahuje vyjadrenia navrhovateľky, ktorá tieto informácie presvedčivo vyvracia. Použitím slov „*vraj*“, „*údajne*“ sťažovateľ zvýrazňoval, že neprezentuje informáciu ako pravdivú, ale ako domnelú, ktorá sa šíri na verejnosti. Sťažovateľ sprostredkoval takú informáciu, aká sa šíri (v rovnakej kvalite), avšak práve to mu okresný súd zazlieval. Polemické vyjadrenia vylučujú neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti. Súdy aspekt slobody prejavu opomenuli, s vecou sa vysporiadali iba formalisticky, keď sa obmedzili len na to, že sťažovateľ nepreukázal pravdivosť informácií o údajnej krádeži, súdy opomenuli kontext, v ktorom boli informácie verejnosti sprostredkované. Súdy nesprávne vychádzali z toho, že článok obsahuje tvrdenie o tom, že žalobkyňa je kleptomanka (ako to vyplýva z výroku – textu ospravedlnenia), hoci takéto tvrdenie v článku obsiahnuté nie je, napriek tomu uložil sťažovateľovi za takéto tvrdenie uverejniť ospravedlnenie. Takéto obmedzenie uložené sťažovateľovi nebolo nevyhnutné v demokratickej spoločnosti. Hoci v článku bolo obsiahnuté tvrdenie o tom, že žalobkyňu mal prichytiť pri krádeži parfumu člen súkromnej bezpečnostnej služby, súdy toto neposudzovali v kontexte celého článku, toto tvrdenie muselo byť uvedené, ak mal byť žalobkyni daný priestor na to, aby ho vyvrátila. Ak sa má sťažovateľ ospravedlniť za tvrdenie, podľa ktorého mu žalobkyňa interview poskytla, má sa ospravedlniť za tvrdenie pravdivé – v konaní i sama žalobkyňa priznala, že sa s autorom článku stretla a interview poskytla, čo bolo preukázané i výpoveďou svedkov H. a F. Ak ďalej text ospravedlnenia nešpecifikuje, ktoré informácie sú nepravdivé, takýto výrok rozhodnutia okresného súdu zvädza k výkladu, že nepravdivými sú aj informácie v článku, ktoré popierajú to, že by žalobkyňa kradla. Ak sa sťažovateľovi vyčíta, že nepreukázal, že mu výroky, ktoré pripísal žalobkyni, poskytla žalobkyňa, takáto informácia nie je spôsobilá zasiahnuť do sféry

osobnosti, keď navyše práve tieto výroky žalobkyne vyvracajú údajnú krádež. Právo na slobodu prejavu bolo porušené i tým, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (300 000 Sk) je neprimeraná. To je zrejmé aj v porovnaní s maximálnou výškou odškodnenia obetí násilných trestných činov, ktorým bola spôsobená ujma na zdraví, ktorá v čase uverejnenia článku bola 345 000 Sk, pričom náhrada nemajetkovej ujmy na cti žalobkyne nemôže dosahovať výšku náhrady škody spôsobenej násilnými trestnými činmi (znásilnenie, vražda). Podobne priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy na osobnosti žalobkyne podstatne prevyšuje výšku náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia vyplývajúcu z právnych predpisov za ťažké zranenia (napr. enuklácia očnej gule pri možnosti použitia bežnej protézy u muža – od 18 761 Sk do 37 522 Sk), strata ľavej hornej končatiny medzi ramenným kĺbom a lakťom (281 415 Sk) atď. Krajský súd sa nezaoberal primeranosťou priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, neskúmal ju s ohľadom na relevantné kritériá, uviedol iba to, že priznanú výšku považuje za primeranú. S ohľadom na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch obmedzenie slobody prejavu uložené sťažovateľovi nespĺňa kritérium nevyhnutnosti v demokratickej spoločnosti.

Porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odôvodnil sťažovateľ najmä tým, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu napriek tomu, že okresný súd sa vysporiadal s výsledkami vykonaného dokazovania nesprávnym spôsobom, teda výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil nesprávne, vyhodnotil ich v rozpore s obsahom vykonaných dôkazov. Odôvodnenie rozsudkov súdov nespĺňa požiadavky naň kladené § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), pretože z nich nemožno zistiť, ktoré skutočnosti mali súdy za preukázané a ktoré nie, okresný súd nevyhodnotil výpoveď navrhovateľky, hoci ňou bol zjavne ovplyvnený a vychádzal z nej, vôbec nevyhodnotil výpoveď svedka F. a riadne nevyhodnotil ani výpoveď svedka H. Svedkovia H. a F. zhodne potvrdili, že k stretnutiu s navrhovateľkou došlo a témou rozhovoru bola aj krádež v parfumérii, citácie žalobkyne v článku vyznievajú vierohodne (prečo by si autor vymýšľal citácie žalobkyne, ktoré vyznievajú v jej prospech, ak ju chcel škandalizovať). Ak okresný súd teda dospel k záveru, že existenciu citovaných výrokov žalobkyne nepreukázal žalovaný, nevzal do úvahy to, že síce pôvodne archivované boli, avšak po uplynutí času boli

vymazané. Sama žalobkyňa podala žalobu až s podstatným časovým odstupom a nemožno od sťažovateľa žiadať, aby archivoval nahrávky po neobmedzený čas. Ak okresný súd uveril, že svedok H. sa so žalobkyňou rozprával podstatne skôr, ako pred uverejnením sporného článku, a to v súvislosti s článkom do rubriky „*Moje naj...*“, potom sa nevysporiadal s tým, že autorom článku uverejnenom v tejto rubrike v marci 2005 bol iný autor, než svedok H.. Sťažovateľ žiadal vypočuť znova svedka H. v súvislosti s tým, že v jeho výpovedi bol rozpor, a to v tom, že svedok uviedol, že rozhovor so žalobkyňou viedol pre článok do rubriky „*Moje naj...*“, pričom už nevysvetlil, že išlo o ďalší článok do rubriky „*Moje naj...*“, ktorý však napokon uverejnený nebol. Odvolací súd sa nevysporiadal ani s rozporom vo výpovedi žalobkyne, ktorá si vzájomne odporovala, a ani s obsahom listinných dôkazov. Pokiaľ ide o priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, tu niesla dôkazné bremeno žalobkyňa a hoci ho neunesla, okresný súd jej náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch priznal. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že jej bola v príčinnej súvislosti s článkom spôsobená osobná ujma spojená so zvlášť citeľným znížením a sťažením postavenia v spoločnosti, ktorej zmiernenie nemožno dosiahnuť inak. Žiaden relevantný dôkaz nepreukazuje negatívne následky zásahu v rodinnom a pracovnom prostredí žalobkyne, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady v peniazoch. Nebolo preukázané, aký dlhý čas trvala „*nekomunikácia*“ svedka O. so žalobkyňou, nebolo preukázané, že dôvodom preradenia žalobkyne na inú pracovnú pozíciu, dôvodom skončenia pracovného pomeru či dôvodom ochorenia žalobkyne bol iba článok sťažovateľa. Nebola preukázaná vôbec príčinná súvislosť medzi týmito udalosťami v živote žalobkyne a článkom sťažovateľa. Ak žalobkyňa argumentovala ukončením spolupráce s obchodnými spoločnosťami, ide o ujmu majetkovú, ktorá nebola predmetom konania. Ak okresný súd poukázal na náklad denníka N., tento nekvantifikoval, zo žiadneho dôkazu nebolo preukázané, že tento denník má najvyšší náklad spomedzi denníkov, navyše relevantnou veličinou nie je náklad, ale počet predaných výtlačkov. Takisto okresným súdom konštatovaný značný ohlas zásahu nemá oporu v žiadnom dôkaze. Okresný súd sa dostatočne nevysporiadal ani s tým, či nie je v danom prípade dostatočné poskytnutie iba zadosťučinenia morálneho. Nemá oporu v obsahu spisu záver súdov o tom, že išlo o zásah dlhšie trvajúci, ani o tom, že sťažovateľ mal úmysel zasiahnuť do osobnosti žalobkyne, resp. ju škandalizoval z nebanlivosti, keď článok nie je voči žalobkyňi kritický. Odvolací súd

všetky tieto argumenty, ktoré sťažovateľ uvádzal v priebehu celého konania, odmietol zohľadniť a nereagoval na nich. Odvolací súd uvádza bez opory vo vykonaných dôkazoch, že žalobkyňa preukázala, že zásahom došlo k zníženiu jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere, t. j. musela čeliť nepriaznivým následkom na pracovisku. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že pracovný pomer s ňou bol rozviazaný v príčinnej súvislosti s článkom sťažovateľa. Takisto nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi tvrdným zhoršením zdravotného stavu žalobkyne a uverejneným článkom, hoci odvolací súd konštatoval opak a za relevantnú považoval predloženú lekársku správu, hoci z nej potrebná príčinná súvislosť nevyplýva, keď už z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalobkyňa bola predmetom negatívnej mediálizácie vo viacerých prípadoch.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd

na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné sudy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Sťažovateľ tvrdil, že rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009 bolo porušené jednak jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a jednak jeho základné práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 ústavy a čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru.

Ústavný súd sa najprv zaoberal tou časťou sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odôvodnil sťažovateľ jednak tým, že rozsudok krajského súdu považuje za nedostatočne odôvodnený, a jednak tým, že krajský súd nesprávne vyhodnotil výsledky vykonaného dokazovania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ

rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou, a súčasne v zmysle čl. 154c ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane dohovoru prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

Vychádzajúc z týchto ústavne významných úvah zaoberal sa ústavný súd posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia z uvedených hľadísk.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009 uviedol najmä, že:

«Predovšetkým nedôvodná bola námietka odporcu, že vec prejednával a rozhodoval vylúčený sudca. Z obsahu spisového materiálu vychodí, že odporca vzniesol počas konania námietku zaujatosti voči vec prejednávajúcej sudkyňi, s poukazom na to, že je manželkou ich zamestnanca, ktorú však nadriadený Krajský súd v Bratislave vyhodnotil ako nedôvodnú (uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 8.11.2006 č.k. 2NcC 24/2006-38), a teda JUDr. G. D. nevylúčil z prejednávania a rozhodovania predmetnej právnej veci. Na opakované námietky zaujatosti podané z toho istého dôvodu súd neprihliadne (porovnaj ust. § 15a ods.4 O.s.p.), nebol preto dôvod na zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa podľa § 221 ods.1 písm.g./ O.s.p. (o veci nerozhodoval vylúčený sudca).

Súd prvého stupňa vo veci vykonal dokazovanie vypočutím navrhovateľky, svedkov T. H., P. F., B. O., oboznámil sa s listinnými dôkazmi - predovšetkým inkriminovaným článkom, tiež písomnými potvrdeniami spoločností S., s.r.o. B., B., s.r.o. B., M., s.r.o. o tom,

že navrhovateľka mala pre tieto spoločnosti moderovať v mesiaci január 2006 firemné akcie - ples, večer degustácie a prezentácie výrobkov, firemný večierok, avšak po publikovaní predmetného článku sa uvedené spoločnosti rozhodli nevyužiť moderátorské služby navrhovateľky, ďalej potvrdením PhDr. E. M., klinickej psychologičky, ako aj s vydaním sobotňajšej prílohy denníka N. a to N. č.10/2005, s rubrikou „Moje naj...“ s navrhovateľkou. Zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, keď vec po právnej stránke správne posúdil podľa ust. § 11 a § 13 Obč. zák. Súd prvého stupňa svoje právne závery náležite odôvodnil, v súlade s ust. § 157 ods.2 O.s.p., s ktorými dôvodmi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje a na ne poukazuje.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods.2 O.s.p.).

Podľa § 11 Obč. zák. fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Ako vyplýva z cit. ust. § 11 Obč. zák. občianska česť a ľudská dôstojnosť sa považujú za natoľko významné hodnoty každej fyzickej osoby ako individuality, že im zákon priznáva nárok na právnu ochranu. Je to tak preto, že česť fyzickej osoby je výrazom úcty alebo vážnosti, ktorú tá - ktorá fyzická osoba požíva u ostatných členov spoločnosti, či už pre svoje postoje, názory, konanie. Česť fyzickej osoby nepochybne silne ovplyvňuje aj jej postavenie a uplatnenie v spoločnosti.

Najbežnejšou formou zásahov do občianskej cti a ľudskej dôstojnosti sú skutkové tvrdenia a hodnotiace úsudky (kritika). V prípade skutkového tvrdenia ide o fakt, ktorého pravdivosť možno objektívne verifikovať tzv. dôkazom pravdy; v prípade kritiky ide o tzv. hodnotiace úsudky, tj. názory, ktoré sú svojou povahou subjektívne - sú výrazom názorov toho, kto ich prednáša - a teda ktorých správnosť nie je možné objektívne preukázať, dôkaz pravdy je vzhľadom na povahu veci v prípade kritiky vylúčený. Zákon poskytuje ochranu proti takýmto zásahom len vtedy, ak ide o zásah neoprávnený. K neoprávnenému zásahu do práva fyzickej osoby na česť a dôstojnosť dôjde nepochybne nepravdivým skutkovým tvrdením, ktoré je zároveň objektívne spôsobilé privodiť ujmu na cti dotknutej fyzickej

osoby. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno ohľadom zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu, zaťažuje dotknutú fyzickú osobu (navrhovateľa).

Neoprávnenosť zásahu do občianskej cti a dôstojnosti je však spravidla vylúčená v prípade, ak tvrdenia, ktorými malo dôjsť k zásahu do osobnostných práv, sú pravdivé. Ich pravdivosť musí preukázať ten, kto do cti a dôstojnosti fyzickej osoby zasiahol, tj. pôvodca zásahu (odporca). Nie je teda vecou navrhovateľa, ktorý sa domáha ochrany svojej cti a dôstojnosti, aby preukazoval, že ním napádané tvrdenia sú nepravdivé.

V predmetnej veci sa navrhovateľka domáhala ochrany osobnostných práv proti zásahu do svojej cti a dôstojnosti; tento zásah mal spočívať v uverejnení článku v denníku N. dňa 29.12.2005 (ktorého vydavateľom je odporca) s titulkom „Z. H.: Chcú ma zničiť!“ s nadtitulkom „Populárnu moderátorku vraj prichytili pri krádeži v nákupnom centre!“ V úvodnej časti článku jeho autor T. H. v opytovacej vete uvádza, že Z. H. (30) by mohla byť kleptomanka. V ďalšom sa v texte článku uvádza, že navrhovateľku mali údajne prichytiť pri krádeži v... nákupnom centre, s odvolaním sa na nemenovaný zdroj. Článok obsahuje v priamej reči reakciu navrhovateľky na informácie o údajnej krádeži, v ktorej ich rozhodne poprela.

Bolo už uvedené, že súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil skutkový stav v potrebnom rozsahu. Na opätovný výsluch svedka T. H. (autora článku), ako to navrhoval odporca, nebol ani podľa názoru odvolacieho súdu dôvod, keď iný - listinný dôkaz, a síce vydanie N. č.10/2005, vyvrátil svedeckú výpoveď svedka H. o tom, že sa ešte pred uverejnením predmetného článku stretol s navrhovateľkou, jednak kvôli rubrike „Moje naj...“ a tiež kvôli šírenej informácii o údajnej krádeži navrhovateľky v parfumerii... Svedok rovnako vypovedal, že rozhovor s navrhovateľkou v rubrike „Moje naj...“ bol publikovaný zhruba v rovnakom období ako článok o údajnej krádeži, tiež tvrdil, že navrhovateľka článok o údajnej krádeži autorizovala (čl.67 spisu). Navrhovateľka tvrdenia svedka popierala, tvrdila, že sa s T. H. pred publikovaním uvedeného článku o téme článku nerozpráva, text článku neautorizovala. Ako vyplynulo z listinného dôkazu - vydania N. č.10/2005, pričom ako autor článku bol uvedený P. D. a nie svedok H. (čl. 88 spisu). Zvukový záznam rozhovoru svedka H. s navrhovateľkou na služobnom diktafóne, o ktorom svedok tvrdil, že si ho vyhotovil a ktorý by potvrdil pravdivosť svedkovej výpovede, sa podľa

odpovede odporcu nedochoval (čl.79 spisu). Keďže výpoveď svedka H. vyvrátil iný (listinný) dôkaz - ako je uvedené vyššie - nebol dôvod na zopakovanie výsluchu tohto svedka, takže nevznikol dôvod na zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodu ust. § 221 ods.1 písm.h/ O.s.p.

Prvostupňový súd sa správne vysporiadal vo svojom rozhodnutí aj so skutočnosťou, že navrhovateľka patrí medzi tzv. osoby verejného záujmu, t.j. osoby, ktoré na seba pútajú pozornosť verejnosti a tým sa ocitajú v zornom poli masovokomunikačných prostriedkov. Všeobecné osobnostné právo týchto osôb je obmedzené do tej miery, že tieto osoby nemôžu zabrániť tomu, aby sa stali predmetom spravodajskej činnosti v rámci podávania informácií či kritiky, pokiaľ sa tak deje vo verejnom záujme. Osoba, ktorá svojou činnosťou vedome vystupuje na verejnosti, musí niesť a tolerovať aj dôsledky, ktoré z toho plynú, t.j., že sa o nej verejne hovorí. Je preto vystavená širšej kontrole verejnosti a jej prísnejšiemu merítku, než ostatné osoby. Nesmie však ísť o kritiku, spočívajúcu v škandalizácii takejto osoby, či úmysel kritizovanú osobu uraziť. Podsúvanie neoverených informácií čitateľskej verejnosti o údajnej krádeži, ktorej sa vraj mala dopustiť navrhovateľka, malo za následok škandalizáciu jej osoby a vzhľadom na výrazne difamujúci charakter tejto informácie ňou odporca neoprávnene zasiahol do osobnostných práv navrhovateľky: odporca šírila inkriminovaným článkom o navrhovateľke difamujúce údaje, o ktorých sa - ako tvrdil - dozvedel len sprostredkované, v konaní však nepreukázal, že tieto ním šírené difamujúce informácie sú pravdivé.

Účelom právnych prostriedkov uvedených v ust. § 13 Obč. zák. je dosiahnuť, aby ujma spôsobená poškodenej osobe bola odstránená a aby jej bola zabezpečená náprava, ktorá by zmiernila nepriaznivý následok - utrpenú ujmu na osobnostných právach. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvostupňového súdu v tom, že morálna satisfakcia, spočívajúca v uložení povinnosti odporcu ospravedlniť sa navrhovateľke, aby vzhľadom na závažnosť informácií v publikovanom článku (šírenie neoverených informácií o údajnej krádeži, ktorej sa mala navrhovateľka dopustiť), okolnosti prípadu (publikovanie nedostatočne overených informácií), spôsob neoprávneného zásahu (široká publicita tlačou) nebola postačujúca a ani dostatočne účinná (§ 13 ods.1 OZ) - v danom prípade došlo k neoprávnenému zásahu tlačou, ktorá znamená širokú publicitu difamujúcich informácií o navrhovateľke. Krádež (odhliadnuc od trestnoprávnej roviny) je vo

všeobecnosti vnímaná ako nemorálny, odsúdeniahodný skutok. Spájanie takéhoto skutku s konkrétnou osobou, hoci len v náznakoch, aj bez jednoznačného tvrdenia, znamená vždy dehonestáciu uvedenej osoby a chápe sa ako jej silný morálny poklesok. Nepodložené informácie o údajnej krádeži parfumu v obchodnom centre nepochybne ohrozili vážnosť navrhovateľky v očiach verejnosti. Navrhovateľka v čase, kedy došlo k neoprávnenému zásahu pracovala v súkromnej televízii ako moderátorka spravodajstva, tj. na poste, kde sa od osoby vyžaduje vysoký stupeň dôveryhodnosti, spoľahlivosti a serióznosti. Skutok, s ktorým ju inkriminovaný článok dával do spojitosti, spochybnil, či navrhovateľka takéto požiadavky splňa. Ujma bola navrhovateľke spôsobená prostredníctvom hromadného informačného prostriedku - tlače, ktorá má široký vplyv na verejnosť. Súd prvého stupňa preto správne považoval za dôvodné aj navrhovateľkou uplatňované právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch - peňažné zadostučinenie. Navrhovateľka preukázala v konaní, že uvedeným neoprávneným zásahom odporcu došlo k zníženiu jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere - musela čeliť nepriaznivým následkom na pracovisku, kde s ňou bol rozviazaný pracovný pomer, stratila vopred dohodnuté pracovné zakázky, týkajúce sa moderovania firemných akcií. Dôsledky negatívnej publicity, ktorej tlaku bola vystavená, sa nepriaznivo prejavili na jej zdravotnom stave, čo dokladovala lekárskou správou.

Podľa názoru odvolacieho súdu nie je navrhovateľkou uplatňované právo na priznanie peňažnej satisfakcie založené len na jej subjektívnych pocitoch a dojmach, pretože v situácii, v ktorej došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv navrhovateľky, by vzniknutú ujmu objektívne pociťoval ako závažnú každý, kto by sa nachádzal v postavení navrhovateľky.

Pokiaľ ide o výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, zákon nelimituje výšku náhrady ani minimálnou ani maximálnou hranicou, hovorí len o tom, že peňažné zadostučinenie má byť primerané. Bolo už uvedené, že peňažná náhrada má zabezpečiť zmiernenie utrpenej nemajetkovej ujmy, ktorou súd vymedzuje rozsah a mieru ujmy na osobnostných právach poškodenej osoby, vychádzajúc zo všetkých okolností prípadu, intenzity zásahu, spôsobu, akým bol zásah vykonaný a pod. Berúc do úvahy zmienené kritériá, odvolací súd považoval priznanú peňažnú satisfakciu vo výške 300 000

Sk za primeranú, tj. rozhodnutie prvostupňového súdu aj v tejto časti vyhodnotil ako správne.

Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti potvrdil, ako vecne správny (§ 219 ods.1, 2 O.s.p.).»

Ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku krajského súdu, tento reagoval jasne a zrozumiteľne na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré majú pre vec podstatný význam a dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu postačuje pre záver o tom, že z tohto aspektu bolo plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

Pokiaľ sťažovateľ tvrdil, že k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo i tým, že hoci sa okresný súd vysporiadal s výsledkami vykonaného dokazovania nesprávnym spôsobom, krajský súd jeho rozhodnutie potvrdil. Sťažovateľ najprv poukázal na to, že okresný súd nevyhodnotil výpoveď navrhovateľky, svedka F. a svedka H., ktorí zhodne potvrdili, že k stretnutiu s navrhovateľkou došlo a témou rozhovoru bola aj krádež v parfumérii. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd i krajský súd vzali do úvahy obsah výpovede žalobkyne primeraným spôsobom. Vo vzťahu k výpovedi svedkov F. a H. je ústavný súd toho názoru, že sťažovateľ im pripisuje obsah, ktoré tieto výpovede nemajú, naopak, krajský súd obsah týchto výpovedí vyhodnotil v kontexte ostatných vykonaných dôkazov. Pokiaľ sťažovateľ tvrdil, že údaje pôvodne archivoval záznam rozhovoru svedka H. so žalobkyňou, avšak tento záznam vymazal z dôvodu, že žalobkyňa podala žalobu až s podstatným časovým odstupom (7 mesiacov od uverejnenia článku) a nemožno od sťažovateľa žiadať, aby archivoval nahrávky po neobmedzený čas, ústavný súd k tomu poznamenáva jednak to, že zákon nestanovuje spôsob, akým má žalovaný v konaní o ochranu osobnosti preukázať pravdivosť svojich tvrdení (bolo iba vecou rozhodnutia sťažovateľa, že postupoval tak, ako postupoval a nahrávku nearchivoval počas potrebného času), a jednak to, že žalobkyňa nepostupovala v rozpore s právnymi normami, ak žalobu podala až vtedy, keď ju podala. Pokiaľ ide o rozpory vo výpovedi svedka H., resp. potrebu

opakovania jeho výsluchu, s touto argumentáciou sťažovateľa sa vysporiadali súdy oboch stupňov dostatočne, presvedčivo a ústavne konformným spôsobom.

Ústavný súd v prípadoch, keď riešil problematiku možného porušenia základného práva na súdnu ochranu konkrétnym rozhodnutím všeobecného súdu, uviedol, že právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06, III. ÚS 218/07).

Sťažovateľ ďalej tvrdil, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch bola priznaná žalobkyni, hoci neunesla dôkazné bremeno, v konaní nepreukázala, že jej bola v príčinnej súvislosti s článkom spôsobená osobná ujma spojená so zvlášť citeľným znížením a sťažením postavenia v spoločnosti, nepreukázala negatívne následky zásahu v rodinnom a pracovnom prostredí, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady v peniazoch, tobôž vo výške, v ktorej jej bola právoplatne priznaná.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť

fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Ústavný súd v rámci kontroly ústavnosti, ktorej bol podrobený označený rozsudok krajského súdu, vychádzal z právnej úpravy týkajúcej sa ochrany osobnosti (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka) a spôsobe jej aplikácie v konkrétnom prípade. Ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka nelimituje súd pri priznaní rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy. Posúdenie týchto okolností ponecháva na úvahu súdu, ktorá však nemôže byť bezbrehá, ale musí spočívať na logických a legitímnych faktoch. Je nepochybné, že mantinely, v rámci ktorých by sa mala pohybovať takáto úvaha súdu, musia byť istým spôsobom dané, pričom táto ich danosť je závislá od individuality každého prípadu, a zároveň musí byť podmienená dôvodmi, na ktorých sa priznanie zakladá. Podstatná je jedinečnosť prípadu a s tým spojená konkrétna intenzita zásahu a jej následky. Na základe toho potom všeobecný súd rozhodne o návrhu na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za porušenie práv a v odôvodnení svojho rozhodnutia predstaví dôvody, ktoré ho k vyslovenému záveru viedli (III. ÚS 238/08).

Ústavný súd je toho názoru, že závery krajského súdu, pokiaľ ide o naplnenie podmienok priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyni, ako aj pokiaľ ide o jej výšku, treba hodnotiť ako odôvodnené, nearbitrárne a zlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Krajský súd totiž v odôvodnení svojho rozhodnutia jasne konštatoval, z akých dôvodov potvrdil rozsudok okresného súdu aj v tejto časti, poukázal na zákonné kritéria, ich naplnenie opierajúce sa o vykonané dôkazy okresným súdom. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

Z uvedených podstatných dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť podľa § 25 zákona o ústavnom súde vo vzťahu k namietanému porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 dohovoru, ako zjavne neopodstatnenú.

2. Ústavný súd sa ďalej zaoberal tvrdeniami sťažovateľa, podľa ktorých rozsudkom krajského súdu malo dôjsť k porušeniu jeho základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1, 2 a 4 ústavy a čl. 10 ods. 1 a 2 dohovoru a to tým, že krajský súd pri výklade a aplikácii dotknutých ustanovení právneho poriadku nevzal dostatočne do úvahy existenciu základného práva sťažovateľa na slobodu prejavu.

Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

Podľa čl. 26 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným, spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu.

Podľa čl. 26 ods. 4 ústavy slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti, predchádzania nepokojom

a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo práv iných, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je sloboda prejavu jedným z neodmysliteľných základov demokratickej spoločnosti a jednou zo základných podmienok pre jej chod a sebauplatnenie jednotlivca. Neaplikuje sa len na myšlienky alebo informácie, ktoré sú prijímané kladne a považované za neurážlivé a nekonfliktné, ale rovnako aj na tie, ktoré urážajú, pohoršujú alebo znepokojujú. Také sú potreby pluralizmu, tolerancie a liberalizmu, bez ktorých niet demokratickej spoločnosti (Handyside v. Spojené kráľovstvo, 1976, Jersild v. Dánsko, 1994).

Sloboda prejavu však so sebou prináša i povinnosti a zodpovednosť, a preto podlieha podmienkam a obmedzeniam, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu definovaných legitímnych záujmov, medzi ktoré nepochybne patrí aj ochrana práv a slobôd iných.

Z uvedeného vyplýva, že v prípadoch tvrdeného porušenia základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru rozsudkom všeobecného súdu je potrebné skúmať, či zásah do slobody prejavu sťažovateľa bol ustanovený zákonom, sledoval legitímny cieľ a či bol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti.

V tomto prípade je nepochybné, že krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009 slobodu prejavu sťažovateľa obmedzil, že sa tak stalo na základe zákona a zásah sledoval legitímny cieľ vyjadrený v čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru.

Ani sťažovateľ v podanej sťažnosti nepochybňuje to, že zásah do slobody prejavu uložením povinnosti sťažovateľovi ospravedlniť sa a zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch bol krajským súdom vykonaný na základe zákona a sledoval legitímny cieľ – ochranu práv a slobôd žalobkyne, tvrdí však, že v demokratickej spoločnosti nebol nevyhnutný.

Ostáva teda posúdiť, či vydanie rozsudku krajského súdu č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009 bolo v demokratickej spoločnosti nevyhnutné v záujme dosiahnutia nepochybného legitímneho cieľa ochrany práv a slobôd žalobcu.

K porušeniu základného práva sťažovateľa na slobodu prejavu malo dôjsť tým, že krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť uverejniť ospravedlnenie žalobkyňi a zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 300 000 Sk, poprel úlohu tlače a jej fungovanie v demokratickej spoločnosti.

Sťažovateľ, ako aj krajský súd vychádzajú zo skutočnosti, že žalobkyňa v konaní bola v rozhodnom čase osobou verejného záujmu. Z uvedeného vyplýva, že žalobkyňa bola nepochybne povinná tolerovať i také zásahy do svojej osobnosti, ktoré tolerovať iné osoby nie sú povinné. Toto zúženie sféry ochrany osobnosti žalobkyne však neznamena, že žalobkyňa by bola povinná strpieť uvádzanie nepravdivých tvrdení na svoju adresu alebo hodnotiacich úsudkov, ktoré nemajú oporu v pravdivých faktoch alebo z nich logicky nevyplývajú. Niet sporu ani o tom, že chránené slobodou prejavu sú aj informácie šokujúce či znepokojujúce, novinárska sloboda zahŕňa aj určitú mieru prehánania alebo dokonca provokácie.

Povinnosť ospravedlniť sa žalobkyňi uložil súd sťažovateľovi za tieto údaje uverejnené v článku: „*Je Z. H. kleptomanka?*“, „*Prichytil ju člen súkromnej bezpečnostnej služby pri krádeži parfumu, ale vraj sa dohodli, takže sa ani polícia nevolala.*“

Sťažovateľ argumentuje najprv tým, že krajský súd nevzal dostatočne do úvahy, že verejnosť mala právo na uverejnené informácie a poznať aj názor žalobkyne na informácie, ktoré sa o nej a o krádeži šírili vo verejnosti, sťažovateľ iba prezentoval informáciu, ktorá sa vo verejnosti už šírila, netvrdil, že žalobkyňa sa krádeže dopustila, neoznačil žalobkyňu za páchatelku trestného činu (priestupku) a ani za kleptomanku. Naopak, podstatná časť článku obsahuje vyjadrenia navrhovateľky, ktorá tieto informácie presvedčivo vyvracia. Ak chcel sťažovateľ umožniť žalobkyňi sa k týmto informáciám vyjadriť, musel ich najprv

uviesť. Použitím slov „vraj“, „údajne“, sťažovateľ zvýrazňoval, že neprezentuje informáciu ako pravdivú, ale ako domnelú, ktorá sa šíri medzi verejnosťou.

S ohľadom na tieto tvrdenia sťažovateľa, sa ústavný súd najprv zaoberal otázkou, či z obsahu spisu okresného súdu je preukázané, že o krádeži, ktorej sa údajne mala žalobkyňa dopustiť, prebiehala v čase uverejnenia článku verejná diskusia a či teda sťažovateľ do takejto verejnej diskusie svojím článkom mohol prispieť. Hoci sťažovateľ v priebehu konania pred okresným súdom na šírenie informácii tohto druhu vo verejnosti poukazoval, toto svoje tvrdenie nepreukázal. Aj svedok H. vypovedal iba o tom, že informáciu získal z anonymného mailu doručeného do redakcie. Ani z obsahu článku nevyplýva, že by sa takáto informácia stala predmetom prebiehajúcej verejnej diskusie (je v ňom uvedené iba to, že na verejnosť „prenikli informácie“). Pokiaľ je v článku uvedené ako citát žalobkyne, že takéto informácie sa o nej objavujú pravidelne, z vykonaného dokazovania správne súdy nepovažovali za preukázané, že tento výrok žalobkyňa aj skutočne predniesla. Ostatne, ani sťažovateľ vo svojej sťažnosti doručenej ústavnému súdu neuviedol žiadne podrobnosti o tvrdenej prebiehajúcej verejnej diskusii o krádeži, ktorej sa mala dopustiť žalobkyňa. Aj v prípade, ak by sa na verejnosti vyskytla informácia o krádeži, ktorej sa mala dopustiť žalobkyňa, to ešte neznamená, že o téme prebieha verejná diskusia. Nie je úlohou tlače mechanicky rozširovať každú informáciu, ktorú novinár získa. Ústavný súd preto považuje článok sťažovateľa za otvorenie verejnej diskusie o údajnej krádeži žalobkyne, a nie za príspevok do prebiehajúcej verejnej diskusie. Za tejto situácie nemožno prisvedčiť argumentácii sťažovateľa, podľa ktorej účelom článku bolo umožniť žalobkyni v prebiehajúcej diskusii sa k veci vyjadriť a že uverejnené informácie iba kopírujú údaje, o ktorých verejnosť diskutuje.

Správne krajský súd dospel i k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že by výroky pripísané v článku žalobkyni, žalobkyňa aj skutočne predniesla. Ak sťažovateľ zastáva názor, podľa ktorého nemožno od neho žiadať, aby sa ospravedlnil za uverejnenie výrokov, ktoré pripísal žalobkyni, pretože ich obsah nie je spôsobilý zasiahnuť do sféry osobnosti (vyvracajú údajnú krádež), nemožno s týmto názorom súhlasiť. Sloboda prejavu novinára

nezahŕňa i právo novinára uverejniť interview s osobou, ktoré je fiktívne, bez ohľadu na to, či pripisuje takejto osobe pre ňu priaznivé alebo nepriaznivé odpovede.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že povinnosti, ktoré mu uložil krajský súd, nebolo nevyhnutné mu v demokratickej spoločnosti uložiť, a to aj s ohľadom na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (300 000 Sk), pretože výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch (300 000 Sk) je neprimeraná v porovnaní s maximálnou výškou odškodnenia obetí násilných trestných činov (345 000 Sk) a náhrad sťaženia spoločenského uplatnenia vyplývajúcu z právnych predpisov za ťažké zranenia. Ústavný súd nepovažuje priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni za neprimeranú požiadavku nevyhnutnosti v demokratickej spoločnosti, a to ani s ohľadom na argumentáciu sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd primeraným spôsobom odôvodnil priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch aj s poukazom na dôvody uvedené okresným súdom zohľadniac osobitosti prípadu a s tým spojenú konkrétnu intenzitu zásahu a jeho následky. Nemožno (tak ako to robí sťažovateľ) iba mechanicky porovnávať výšku odškodnenia poskytovanú štátom obetiam trestných činov či náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia pri náhrade škody na zdraví za jednotlivé položky, o ktorých primeranosti možno diskutovať. Výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v jednotlivých prípadoch by nemala vybočovať najmä z praxe všeobecných súdov v iných konaniach o ochranu osobnosti. V prípade sťažovateľa priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobkyni nie je mimoriadne vysoká ani v kontexte iných rozhodnutí súdov v konaní o ochranu osobnosti.

Vyhodnocujúc uvedené závery z hľadiska proporcionality zásahu ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že uverejnenie sporných údajov bolo zjavne využité v záujme vyvolať senzáciu. Hoci je zrejmé, že žalobkyňa bola osobou verejného záujmu, ani táto skutočnosť neospravedlňuje sťažovateľa, ak zasiahne do jej osobnosti nepravdivými a riadne neoverenými tvrdeniami, či neopodstatnenými hodnotiacimi úsudkami. Pre posúdenie proporcionality zásahu do slobody prejavu treba za významné posudzovať i to, uložením akej povinnosti bola sloboda prejavu obmedzená. Ako je zrejmé v tomto

prípade, napadnutým rozsudkom všeobecného súdu nedošlo k uloženiu neprimeranej či neobvykle vysokej povinnosti na peňažné plnenie.

S ohľadom na všetky uvedené významné dôvody dospel preto ústavný súd k záveru, že krajský súd rozsudkom č. k. 9 Co 108/08-218 z 22. januára 2009 zasiahol do slobody prejavu sťažovateľa spôsobom, ktorý je v demokratickej spoločnosti nevyhnutný na ochranu práv a slobôd iných, v tomto prípade žalobkyne. Preto k porušeniu základného práva sťažovateľa na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru nedošlo.

Ústavný súd nezistil ani to, že by aplikované ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka boli vyložené krajským súdom v rozpore s ich účelom a zmyslom, a to ani v kontexte základného práva sťažovateľa na slobodu prejavu.

Z uvedeného je zrejmé, že napadnutým rozhodnutím krajského súdu nemohlo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím krajského súdu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, a z tohto dôvodu ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2010